

Protocol de dotació i organització dels recursos d'atenció urgent a l'atenció primària

Autoria (per ordre alfabètic)

- **Álvarez Lois, Pablo.** Metge de família del SUAP s'Escorxador (Palma). Gerència d'Atenció Primària de Mallorca. Servei de Salut de les Illes Balears
- **Blanch Sanchos, Margarita.** Infermera del Centre de Salut Dra. Teresa Piqué (Palma). Gerència d'Atenció Primària de Mallorca. Servei de Salut de les Illes Balears
- **Boronat Moreiro, Joaquín.** Metge de família del Centre de Salut Capdepera. Gerència d'Atenció Primària de Mallorca. Servei de Salut de les Illes Balears
- **Carro Presedo, Manel.** Metge de família del Centre de Salut Son Serra - la Vileta (Palma). Gerència d'Atenció Primària de Mallorca. Servei de Salut de les Illes Balears
- **Cerdà Suau, Margarita.** Infermera del Centre de Salut es Safrà (Alcúdia). Gerència d'Atenció Primària de Mallorca. Servei de Salut de les Illes Balears
- **Raduán de Páramo, Carlos.** Metge de família i coordinador mèdic d'equip dels sectors sanitaris de Tramuntana i Llevant. Gerència d'Atenció Primària de Mallorca. Servei de Salut de les Illes Balears
- **Redondo Gago, Marta.** Pediatra del Centre de Salut Coll d'en Rabassa (Palma). Gerència d'Atenció Primària de Mallorca. Servei de Salut de les Illes Balears
- **Rodríguez Rincón, Raquel.** Farmacèutica especialista en farmàcia hospitalària del Sector Sanitari de Ponent. Servei de Salut de les Illes Balears
- **Saurina Capó, María Antonia.** Infermera del SUAP Inca. Gerència d'Atenció Primària de Mallorca. Servei de Salut de les Illes Balears
- **Soler Mieras, Aina.** Farmacòloga clínica del Gabinet Tècnic. Gerència d'Atenció Primària de Mallorca. Servei de Salut de les Illes Balears

Revisió

- **Morcillo Salamanca, Margarita.** Infermera del Gabinet Tècnic. Gerència d'Atenció Primària de Mallorca. Servei de Salut de les Illes Balears
- **Medrano Llabrés, Laura.** Metgessa de família del Gabinet Tècnic. Gerència d'Atenció Primària de Mallorca. Servei de Salut de les Illes Balears
- **Vega Huelga, Verónica.** Coordinadora infermera de Sector Ponent. Gerència d'Atenció Primària de Mallorca. Servei de Salut de les Illes Balears
- **Valero Suau, Alejandra.** Coordinadora metge de Sector Tramuntana. Gerència d'Atenció Primària de Mallorca. Servei de Salut de les Illes Balears
- **Jaume Gelabert, Josep.** Infermer del SUAP Son Pisà (Palma). Gerència d'Atenció Primària de Mallorca. Servei de Salut de les Illes Balears
- **Ramírez García, Mónica.** Infermera del Centre de Salut Felanitx. Gerència d'Atenció Primària de Mallorca. Servei de Salut de les Illes Balears
- **López Rodríguez, Antia.** Pediatra del Centre de Salut Valldargent (Palma). Gerència d'Atenció Primària de Mallorca. Servei de Salut de les Illes Balears
- **González Andrés, Marta.** Infermera de pediatria del Centre de Salut es Safrà (Alcúdia). Gerència d'Atenció Primària de Mallorca. Servei de Salut de les Illes Balears
- **Vanrell Ballester, Ana.** Farmacèutica especialista en farmàcia hospitalària del Sector Sanitari de Ponent. Servei de Salut de les Illes Balears
- **Tomàs Tomàs, Maria del Mar.** Infermera del Centre de Salut de Lluçmajor. Gerència d'Atenció Primària de Mallorca. Servei de Salut de les Illes Balears

Declaració de conflicte d'interessos

Els autors declaren que no tenen cap conflicte d'interès amb relació a activitats relacionades amb aquest tema.

Maquetació i traducció

Bartomeu Riera Rodríguez. Cap del Servei de Planificació Lingüística. Serveis Centrals del Servei de Salut de les Illes Balears

Edició

Gerència d'Atenció Primària de Mallorca. Novembre de 2016. Primera revisió: març de 2019. Segona revisió: juny de 2023

ISBN

978-84-617-6700-7

Com citar aquest document

Álvarez Lois P, Blanch Sanchos M, Boronat Moreiro J, Carro Presedo M, Cerdà Suau M, Raduán de Páramo C, et al. Protocol de dotació i organització dels recursos d'atenció urgent a l'atenció primària. Palma: Gerència d'Atenció Primària de Mallorca; 2016.

Índex de continguts

Justificació.....	6
Objectius	7
Destinataris	7
Àmbit d'aplicació	7
Recomanacions per dotar adequadament i organitzar els espais per atendre les urgències	8
Característiques estructurals: espai físic i distribució.....	8
Material recomanat per a la sala d'urgències	9
Contingut de l'equip portàtil per a l'atenció domiciliària urgent.....	14
Revisió i manteniment	18
Difusió del protocol.....	19
Bibliografia	20
ANNEXOS.....	21
Annex 1. Model de característiques estructurals: espai físic, distribució i material de la sala d'urgències.....	23
Annex 2. Model d'equip portàtil per a l'atenció urgent a domicili.....	31
Annex 3. Collocació del material i de la medicació.....	33
Annex 4. Fulls de revisió del contingut del carretó d'aturada	37
Annex 5. Full de revisió dels aparells d'atenció urgent	38
Annex 6. Fulls de revisió de l'equip portàtil per a l'atenció urgent a domicili	39

Justificació

L'atenció de les urgències i de les emergències és un element essencial en un sistema sanitari modern i per això cal garantir una atenció de qualitat i la continuïtat de les cures que reben els pacients. L'atenció primària, com a porta d'entrada al sistema sanitari, de vegades és el punt d'inici de l'atenció urgent, tant als centres de salut com als punts d'atenció continuada. L'atenció de les urgències és, doncs, una part important de la seva cartera de serveis i està englobada en les activitats que fan habitualment.

Per poder desenvolupar una prestació eficient en les situacions d'urgència cal tenir una formació científica i tècnica adequada que permeti adquirir les habilitats necessàries; a més, cal disposar dels mitjans adequats per posar-les en pràctica. La dotació mínima de material i la medicació necessària han de complir uns requisits que garanteixin el tractament inicial adequat de la urgència i l'estabilització del pacient fins que és traslladat a un hospital. Aquest protocol estableix els requeriments mínims del carretó d'aturada dels centres de salut per atendre urgències.

Fa anys que la Gerència d'Atenció Primària de Mallorca treballa elaborant protocols sobre els requeriments mínims dels centres de salut relatius a l'atenció de les urgències i de les emergències, i això inclou tant l'espai físic com, més específicament, el carretó d'aturada i el maletí d'urgències per unificar-ne el contingut i d'aquesta manera permetre als professionals respondre adequadament a tota situació urgent, independentment del centre de salut on prestin servei en aquell moment, de manera que tot allò necessari estigui disponible i en perfecte estat i es minimitzi la probabilitat d'error.

Les línies de prioritització que es varen establir i en les quals s'ha treballat des d'aleshores inclouen aquestes accions:

- Crear una llista de material mínim per a la sala d'urgències.
- Detectar les mancances de cada centre de salut i establir prioritats per reposar-les.
- Elaborar criteris d'organització i supervisió del material i designar a cada centre de salut un responsable de la revisió.
- Definir un circuit per a la comunicació diària de les incidències.

Aquest document és una actualització del treball que s'ha duit a terme d'aleshores ençà i pretén introduir canvis segons les necessitats detectades i les noves recomanacions.

Objectius

Objectius generals

Proposar l'organització i la dotació adequada de recursos que promoguin la qualitat òptima de l'atenció prestada als pacients que acudeixen amb caràcter d'urgència als centres de salut.

Objectius específics

- Definir els requeriments i les característiques estructurals i materials dels espais d'atenció urgent als centres de salut.
- Revisar i actualitzar la relació del material sanitari i dels medicaments que han de formar part d'aquests dispositius.
- Unificar els criteris relatius a la revisió i al manteniment dels dispositius i establir els mecanismes de revisió i reposició dels dispositius.
- Difondre aquesta informació.

Destinataris

Personal de medicina i infermeria, tècnics en cures auxiliars d'infermeria i farmacèutics d'àrea.

Àmbit d'aplicació

Tots els centres de salut de Mallorca i del Servei d'Urgències d'Atenció Primària (SUAP).

Recomanacions per dotar adequadament i organitzar els espais per atendre les urgències

---

Per prestar atenció sanitària de manera ràpida i correcta en cas d'urgència és fonamental que el material i la medicació necessaris estiguin sempre accessibles, ordenats i revisats. Així mateix, és important que tot l'equip de professionals del centre de salut estigui instruït adequadament en el maneig del material i en la dispensació dels medicaments.

Tot i que les necessitats d'equipament poden variar segons el tipus de centre de què es tracti, sempre hi ha uns mínims comuns pel que fa a equipament, organització i funcionament. Per exemple, els SUAP poden disposar d'un equipament més complet de material d'urgències, tant per a l'assistència a domicili com *in situ*.

Per aplicar correctament aquest protocol és necessari que cada equip d'atenció primària designi un responsable del carretó i del maletí d'urgències. Es recomana establir un torn rotatori a fi que tots els professionals sanitaris es familiaritzin amb aquest equipament, la qual cosa els facilitarà actuar en els moments d'urgència i d'emergència.

Característiques estructurals: espai físic i distribució

[Vegeu l'annex 1.]

La sala ha d'estar senyalitzada convenientment amb un cartell que la identifiqui com a sala d'urgències. Als centres amb menys espai físic aquesta sala pot tenir altres funcions (cures, etc.), però no s'ha de planificar una agenda atapeïda d'ús que impedeixi l'atenció immediata d'una urgència. S'ha de disposar d'una sala fàcilment accessible per als usuaris, a prop de l'entrada del centre de salut i per on pugui entrar fàcilment una llitera (és a dir, la porta ha de tenir 120 cm d'ample, com a mínim).

Els requisits de la sala d'urgències són els següents:

- Espai perimetral adequat al voltant de la llitera per poder moure l'equip mèdic sense obstacles.
- Il·luminació suficient.
- Endolls suficients, amb un mínim de sis (cal evitar acumular endolls en lladres).
- Subjeccions per a les bombones d'oxigen.

A més, hauria de complir aquests altres requisits:

- Ha d'estar aïllada de les altres sales d'atenció als pacients.
- Ha de tenir una entrada accessòria independent i des de l'exterior, per a l'entrada i la sortida de pacients en ambulància.
- Les parets han d'estar enrajolades o han de ser d'alumini.
- La ventilació i la il·luminació han de ser naturals.
- Ha de tenir prou espai per afegir una segona llitera en cas que sigui necessària.
- Pel que fa al cablatge, cal evitar que vagi per terra i els endolls han d'estar a l'alçada adequada i a la vista, per evitar haver d'acotar-se i facilitar-ne la localització.

Com a norma, l'espai per a l'atenció urgent als centres de salut es troba a la sala de cures i els professionals tenen accés ràpid i fàcil a tot el material. Pel que fa al material diagnòstic, cal que sigui similar al que s'empra en l'atenció habitual: fonendoscopi per a adults i infants; esfigmomanòmetre de mercuri i braçals de diferents mides (adult, obès i pediàtric); otoscopi amb espèculs d'un sol ús de diverses mides; oftalmoscopi; espèculs vaginals d'un sol ús; pulsioxímetre; mesurador de *peak flow* i broquets d'un sol ús; rinoscopis curt i llarg; martell de reflexos; termòmetres; depressors linguals; mirallets per a laringoscòpia; llanterna; encenedor, lupa, aparell per mesurar la glucèmia capil·lar i tires reactives d'orina.

De la mateixa manera han d'estar accessibles el material quirúrgic i el traumatològic: benes encoixinades, de gasa, de guix, elàstiques i de crepè, collars cervicals de mides diverses, fèrula espinal per a la immobilització vertebral i immobilitzador cervical...

Material recomanat per a la sala d'urgències

[Vegeu l'annex 1.]

Les claus del bon funcionament rau en els aspectes següents:

- Contingut sistematitzat: la disposició i la ubicació en palanganes o calaixos és similar a tots els carretons, amb normes clares d'ús, reposició i manteniment; està reservat exclusivament per a les situacions d'urgència i emergència.
- Ordre: classificació del material segons les necessitats.
- Organització: clara i per escrit, és a dir, retolació dels prestatges i del carretó, fulls de revisió de material i de medicaments, saber qui ha de fer la revisió, etc.
- Responsabilitat en la reposició immediata: sempre que es consumeixi algun producte cal reposar-lo, perquè la vida d'algú pot dependre de tenir-ho tot a mà; per això la reposició ha de ser immediata després de cada ús.

És recomanable disposar d'un petit magatzem de material fungible a la sala d'urgències, on hi hagi només els efectes necessaris.

1. Mobiliari

- Llitera d'urgències:
  - Regulable en alçada (amb pedal).
  - Amb rodes i fre (opcional).
- Carretó d'aturada (preferiblement el model únic, amb cinc calaixos): s'ha de disposar almenys d'un carretó d'aturada per centre, que sigui mòbil, que estigui a prop de la porta i que tengui calaixos accessibles, on s'ha de disposar el material d'una manera visible i ordenada.
- Taula auxiliar per a instrumental elèctric: electrocardiògraf, aspirador, pulsioxímetre...).
- Taula auxiliar per col·locar-hi l'instrumental i el material necessari a cada situació, amb rodes. El material ha d'estar desat dins calaixos senyalitzats convenientment per localitzar-lo ràpidament.
- Escaló per a pacients i per a la reanimació cardiopulmonar.
- Taula de reanimació cardiopulmonar.
- Prestatgeria o armari auxiliar per a sèrums, màscares, guants, sondes...
- Rellotge digital de paret.
- Suport per a seroteràpia.
- Penjador de paret.
- Poal de fems.

Nota: cal disposar de papereres i contenidors per a residus orgànics i no orgànics.

2. Instrumental mèdic

- Monitor desfibril·lador (bifàsic, si és possible amb marcapassos) i els seus accessoris de reposició: elèctrodes del monitor i del marcapassos, elèctrodes adhesius per fer electrocardiografies (pediàtriques i per a adults), gel de desfibril·lació i paper de registre de l'electrocardiògraf.
- Monitor del tensiòmetre.
- Monitor del pulsioxímetre (n'hi ha de mixtos: tensió arterial i saturació d'oxigen).
- Electrocardiògraf de dotze derivacions.
- Aspirador elèctric orotraqueal i sondes d'aspiració per a adults i pediàtriques.
- Instrumental d'oxigenoteràpia.

3. Material fungible

- Ubicació retolada («un lloc per a cada cosa i cada cosa al seu lloc»).
- Ubicació agrupada: caps de plàstic amb tot el material necessari per als diferents procediments (venòclisi, sondatge vesical...).
- Llista d'existències de medicació i de material del carretó d'aturada («en tenim i no està caducat»). Ha d'estar visible.
- Registre de revisió de la medicació i del material, damunt el carretó d'aturada.
- És útil col·locar un plafó a un lloc visible amb els protocols d'actuació en les urgències més habituals i en les emergències.

4. Medicació del carretó d'aturada

La tria dels medicaments i de l'equip d'urgència ha de preveure l'espectre de situacions d'urgència i d'emergència, les habilitats dels professionals i la distància al servei hospitalari d'urgències.

Principi actiu	Presentació	Unitats
Àcid acetilsalicílic	Comprimet de 500 mg	5
Acetilsalicilat de lisina	Vial de 900 mg	2
Àcid valproic	Vial de 400 mg / 4 mL	5
Adenosina	Vial de 6 mg / 2 mL	6
Adrenalina	Ampolla d'1 mg / 1 mL	10
Amiodarona	Ampolla de 150 mg / 3 mL	5
Atropina	Ampolla d'1 mg / 1 mL	5
Bicarbonat sòdic (1M) al 8,4 %	Ampolla de 10 mL	4
Clopidogrel	Comprimet de 300 mg	4
Diazepam	Ampolla de 10 mg / 2 mL	5
Diazepam	Ènema rectal de 5 mg	2
Digoxina	Ampolla de 0,25 mg / 1 mL	5
Fenitoïna	Ampolla de 250 mg / 5 mL	5
Flumazenil	Ampolla de 0,5 mg / 5 mL	5
Furosemida	Ampolla de 20 mg / 2 mL	5
Hidrocortisona	Vial de 100 mg	5
Labetalol	Ampolla de 100 mg / 20 mL	4
Midazolam	Ampolla de 15 mg / 3 mL	4
Morfina	Ampolla de 10 mg / 1 mL	2
Naloxona	Ampolla de 0,4 mg / 1 mL	8
Nitroglicerina	Aerosol de 200 bufs de 0,4 mg/buf	1

Principi actiu	Presentació	Unitats
Nitroglicerina + cafeïna *	Comprimít sublingual d'1/25 mg	5
Salbutamol	Ampulla per a nebulització de 2,5 mg / 2,5 mL	6
Sèrum glucosat al 50 %	Ampulla de 20 mL	2
Sulfat de magnesi	Ampulla d'1,5 g / 10 mL	2
Urapidil	Ampulla de 50 mg / 10 mL	3
Verapamil	Ampulla de 5 mg / 2 mL	4

* En cas de no disposar de nitroglicerina en aerosol.

5. Seroteràpia del carretó d'aturada

Principi actiu	Presentació	Unitats
Bicarbonat sòdic (1/6M) a l'1,4 %	Flascó de 250 mL	2
Clorur sòdic al 0.9%	Ampul·la de 10 mL	2
Clorur sòdic al 0,9 %	Bossa de 100 mL	2
Clorur sòdic al 0,9 %	Bossa de 500 mL	2
Sèrum glucosat al 5 %	Bossa de 250 mL	2
Sèrum glucosat al 5 %	Bossa de 500 mL	2

6. Material del carretó d'aturades

Material	Unitats
Agulles intramusculars i endovenoses (intranules dels números 14, 16, 18, 20, 22)	5 agulles IM i 2 de cada (intranules)
Agulles intraòssies (pediàtriques i per a adults)	2 de cada
Bandes elàstiques (Esmarch)	2
Cànules orofaríniques (Guedel) del número 00 al número 6	2 de cada
Cànules Yankauer per a adults del número 18	2
Desfibril·lador	1
Dispositius atomitzadors intranasals amb adaptador per a vial	2
Elèctrodes adhesius per a desfibril·lador (pediàtrics i per a adults)	1 de cada
Elèctrodes per fer electrocardiografies (pediàtrics i per a adults)	1 paquet de cada
Equips per a venòclisi	3
Fiadors mitjancer i petit	1 de cada
Fixadors de tub	1
Gel conductor per fer electrocardiografies	1
Laringoscopi (4 pales)	1

Material	Unitats
Maquinetes d'afaitar (fulles)	6
Màscares amb bossa de reservori (pediàtriques i per a adults)	2
Màscares de nebulització (pediàtriques i per a adults)	2
Màscares de tipus Venturi	2
Màscares laríngies de tipus i-gel® (2, 3, 4, 5)	1 de cada
Màscares laríngies dels números 1, 1'5, 2, 2'5, 3, 4 i 5	1 de cada
Obreboques	1
Piles i bombetes de recanvi per al laringoscopi	2 de cada
Pinces de Magill de 19 cm i de 24 cm	1 de cada
Ressuscitador d'adults amb reservori	1
Ressuscitador pediàtric amb reservori	1
Ressuscitador de lactants amb reservori	1
Sondes d'aspiració dels números 5, 8 i 14	2 de cada
Taula de reanimació cardiopulmonar	1
Tubs orotraqueals pediàtrics de mida 3,5, 4 i 6	2 de cada
Tubs orotraqueals per a adults de mida 7 i 8	2 de cada
Ulleres nasals (adults i pediàtrica)	1 de cada
Xeringues intranasals de 3 mL	2

7. Maletí d'urgència

[Vegeu els annexos 2 i 3.]

L'assistència urgent que es presta fora del centre de salut ha de ser òptima, és a dir, de resolució qualificada, ràpida i eficaç. Per això es requereix un material adequat i l'instrumental, els mitjans diagnòstics i la medicació indispensables, que estiguin en perfectes condicions d'ús i que s'hi tengui accés fàcil.

Les necessitats d'equipament varien segons el volum de la patologia atesa, la prevalença dels motius de la consulta i la gravetat dels casos assistits. Les característiques de l'entorn influeixen en la composició del maletí d'urgències; per exemple, als equips rurals —en què l'accessibilitat a un hospital és sovint més difícil— l'equipament ha d'assegurar una assistència mèdica més àmplia i duradora. El contingut del maletí d'urgències ha de garantir una assistència correcta i una capacitat òptima per resoldre els problemes de salut urgents més prevalents. Per això aquest protocol pretén ser un document *viu*, en el qual es facin les modificacions necessàries perquè estigui actualitzat contínuament.

El maletí d'urgències ha d'estar organitzat de manera clara, ordenada i identificable. Ha d'incloure material de diagnòstic i cures, fàrmacs i impresos. Alguna medicació —com ara la insulina— necessita unes condicions especials de conservació; per aquesta raó no figura com a fàrmac que s'hagi d'incloure en el maletí, tot i que cal tenir-la present. D'altra banda, tots els

centres de salut disposen del maletí respiratori. Pel que fa a la relació d'impresos que poden ser necessaris en l'atenció urgent, cal disposar-ne dels següents: full d'atenció urgent, índex de continguts i mapa de la zona.

Per facilitar la localització del maletí d'urgències, ha d'estar situat sempre a la mateixa sala, en una zona accessible, i tots els professionals que, arribat el moment, l'hagin d'emprar han de saber on trobar-lo.

S'aconsella col·locar-hi els medicaments segons les formes farmacèutiques i després per ordre alfabètic del principi actiu, etiquetats degudament.

Contingut de l'equip portàtil per a l'atenció domiciliària urgent

En aquest equip s'inclou el material que és possible desplaçar i que es pot necessitar per a urgències fora del centre de salut. El contingut de l'equip està compost pels ítems següents: desfibril·lador, maletí de suport de la via aèria i maletí de suport circulatori i diagnòstic. Tots dos maletins han de tenir la possibilitat de transportar-los en bandolera o com a motxilla i han de ser adaptables a un carretó de transport amb rodes.

1. Maletí de suport de la via aèria

Es tracta d'un maletí amb dispositius per a oxigenoteràpia i material per a la via aèria.

Material	Unitats
Bombona d'oxigen de 3 L	1
Cànules Yankauer (18CH)	2
Gel lubricant Sulky®	1
Laringoscopi de fibra òptica amb piles i bombetes	1
Màscara amb reservori (pediàtrica i per a adults)	1 de cada
Màscara de nebulització (pediàtrica i per a adults)	1 de cada
Màscara Ventimask® (pediàtrica i per a adults)	1 de cada
Màscares Fastrach® per a adults dels números 3, 4 i 5, amb lubricant	1 de cada
Màscares laríngies de tipus i-gel® (2, 3, 4, 5)	1 de cada
Màscares laríngies pediàtriques dels números 1, 1'5, 2 i 2'5, amb lubricant	1 de cada
Pinces Magill (pediàtriques i per a adults)	1 de cada
Ressuscitador pediàtric i per a adults amb reservori d'oxigen	1
Ressuscitador per a lactants	1
Sondes d'aspiració (números 10 i 14)	1 de cada
Tubs Guedel (números 0, 1, 2, 3, 4, 5 i 6)	1 de cada
Ulleres nasals (pediàtriques i per a adults)	1 de cada
Xeringa de 20 mL (màscara laríngia)	1

2. Maletí de suport circulatori i diagnòstic

Es tracta d'un maletí dotat de la medicació i dels materials següents.

Material de diagnòstic	Unitats
Depressors linguals	2
Fonendoscopi	1
Llanterna	1
Pulsioxímetre portàtil, amb sonda (pediàtrica i per a adults) i piles de recanvi si precisa	1
Glucòmetre, tires reactives (glucèmia i cetonèmia) i llancetes	1 / 10 tires / 10
Termòmetre	1
Tensiòmetre (piles de recanvi) / esfigmomanòmetre	1
Tires reactives de Combur Test®	1 pot

Material de perfusió	Unitats
Apòsits per a subjecció (tipus Tegaderm®)	3
Catèter per a via subcutània (21 i 23)	1 de cada
Claus de tres passos	4
Claus de tres passos amb allargador	2
Clorur sòdic al 0,9 % (10 mL)	4
Clorur sòdic al 0,9 % (100 mL)	2
Clorur sòdic al 0,9 % (500 mL)	2
Compressors Esmarch	2
Equips de degoteig	2
Intrànules dels números 14, 16, 18, 20 i 22	2 de cada
Sèrum glucosat al 5 % (250 mL)	1

Medicació parenteral	Presentació	Unitats
Acetilsalicilat de lisina	Vial de 900 mg	1
Àcid valproic	Vial de 400 mg / 4 mL	5
Adenosina	Vial de 6 mg / 2 mL	6
Adrenalina	Ampolla d'1 mg / 1 mL	10
Amiodarona	Ampolla de 150 mg / 3 mL	4
Atropina	Ampolla d'1 mg / 1 mL	4

Medicació parenteral	Presentació	Unitats
Butilscopolamina bromur	Ampulla de 20 mg / 1 mL	2
Dexclorfeniramina	Ampulla de 5 mg / 1 mL	2
Diazepam	Ampulla de 10 mg / 2 mL	2
Diclofenac	Ampulla de 75 mg / 3 mL	2
Digoxina	Ampulla de 0,25 mg / 1 mL	2
Fenitoïna	Ampulla de 250 mg / 5 mL	5
Flumazenil	Ampulla de 0,5 mg / 5 mL	2
Furosemida	Ampulla de 20 mg / 2 mL	6
Glucosa al 50 %	Ampulla de 10 mL o de 20 mL	4 de 10 mL o 2 de 20 mL
Haloperidol	Ampulla de 5 mg / 1 mL	2
Hidrocortisona	Vial de 100 mg	2
Insulina Lispro ràpida	Vial de 10 mL de 100 UI/mL (gelera)	1
Labetalol	Ampulla de 100 mg / 20 mL	2
Metamizol	Ampulla de 2.000 mg / 5 mL	2
Metoclopramida	Ampulla de 10 mg / 2 mL	2
Midazolam	Ampulla de 15 mg / 3 mL	4
Morfina	Ampulla de 10 mg / 1 mL	2
Naloxona	Ampulla de 0,4 mg / 1 mL	6
Sulfat de magnesi	Ampulla de 1,5 g / 10 mL	2
Sulpirida	Ampulla de 100 mg / 2 mL	2
Urapidil	Ampulla de 50 mg / 10 mL	2
Verapamil	Ampulla de 5 mg / 2 mL	2

Medicació oral, rectal i inhalada	Presentació	Unitats
Àcid acetilsalicílic	Comprimit de 500 mg	2
Bromur d'ipratropi	Ampulla de 250 µg / 2 mL	4
Budesonida	Ampulla amb suspensió per inhalar d'1 mg / 2 mL	2
Captopril	Comprimit de 25 mg	4
Carbó activat	Dosi de 25 g	2
Clopidogrel	Comprimit de 300 mg	2
Diazepam	Comprimit de 5 mg	4
Diazepam	Ènema rectal de 5 mg	2

Medicació oral, rectal i inhalada	Presentació	Unitats
Nitroglicerina	Aerosol sublingual de 0,4 mg/buf (200 buf)	1
Nitroglicerina + cafeïna*	Comprimet sublingual d'1/25 mg	5
Prednisona	Comprimet de 30 mg	4
Salbutamol	Ampolla per a nebulització de 2,5 mg / 2,5 mL	4

* En cas de no disposar de nitroglicerina en aerosol.

Altres materials	Unitats
Agulles intramusculars	4
Agulles subcutànies	2
Apòsits (petits, mitjancers i grossos)	3 de cada
Benes elàstiques (groses i petites)	2 de cada
Bisturí amb mànec del número 15	1
Collar cervical (Stifneck® multitalla)	1
Collar cervical pediàtric	1
Contenedor per a material punxant	1
Dispositius atomitzadors intranasals amb adaptador per a vial	2
Esparadrap (de paper i de plàstic)	1 de cada
Gases i compreses	2 de cada
Guants de mida S, M, L	Uns quants de cada talla
Manta tèrmica	1
Pinça Mosquito corbada sense dents	1
Pinces umbilicals	2
Pistoles intraòssies, pediàtriques i per a adults	1 de cada mida
Solució antisèptica	1
Tisores	1
Xeringues de 0'5 / 1, 2, 5 i 10 mL	2 de cada
Xeringues per a medicació intranasal de 3 mL	2

3. Monitor/desfibril·lador

El maletí de transport del monitor/desfibril·lador disponible al centre ha d'incloure els elèctrodes en cas de tenir un monitor, pegats adhesius per la desfibril·lació pediàtrics i per a adults i l'atenuador pediàtric.

Revisió i manteniment

Revisió i manteniment sistematitzat del carretó d'aturada

Tenir el carretó de suport vital avançat en perfectes condicions facilita una assistència de qualitat i més segura, tant per al pacient com per als professionals sanitaris. El nombre i la gravetat de les urgències als centres de salut continuen essent remarcables, i per això cal tenir-ho previst i evitar improvisació o falta de material específic, accessible i en bon estat d'ús. Per tot això no només és necessària la dotació d'un carretó d'aturada, sinó que es protocolitzi i se'n facin la revisió i el manteniment, i això implica el nombre de professionals més alt possible perquè el coneguin i no el considerin aliè a l'activitat professional.

Responsable de la revisió

Com hem comentat, cada centre de salut ha de designar un responsable del maletí per garantir-ne la revisió i el manteniment. Convé establir un torn rotatori, de manera que tots els professionals sanitaris s'hi familiaritzin, cosa que els facilitarà l'actuació en els moments d'urgència i d'emergència. El maletí s'ha de revisar pel que fa al contingut, al nombre d'unitats, la col·locació i la data de caducitat de cada ítem, i al funcionament dels aparells.

Periodicitat de la revisió

Als centres de salut s'ha de fer la revisió com a mínim una vegada cada mes, als PAC s'ha de fer una vegada a la setmana i als SUAP la revisió ha de ser diària. De la mateixa manera, sempre cal revisar i reposar el material i els aparells del carretó d'aturada després d'emprar-lo, independentment de les revisions que se n'hagin fet.

Instruccions per a la revisió

El sistema de registre és l'establert per a la revisió i la reposició del contingut dels carretons. Qui faci la revisió ha de signar amb nom i llinatges a l'apartat corresponent dels fulls de registre, a més de consignar-hi la data i afegir-hi les observacions que consideri oportunes.

Es recomana disposar d'una còpia del protocol, d'informació bàsica sobre els medicaments del carretó —almenys l'extracte de la fitxa tècnica o el prospecte—, i d'informació del material i dels productes sanitaris inclosos.

Punts que cal revisar

- Existència del material: cal revisar que al carretó d'aturada i al maletí hi hagi tot el material sanitari, farmacològic i els aparells que figuren en les llistes de l'annex 2.
- Caducitat: cal comprovar que tot material o fàrmac que tengui data de caducitat estigui dins el període de seguretat, i cal reposar el que estigui caducat.
- Nombre d'unitats: cal verificar si es disposa de la quantitat establida d'unitats de material, instrumental, envasos farmacològics i aparells. Si no és així, cal reposar els ítems que faltin.
- Funcionament dels aparells: cal revisar si estan en bon estat i si funcionen correctament la taula de reanimació cardiopulmonar, el fonendoscopi, l'esfigmomanòmetre, la bombona d'oxigen, el tub de connexió de la màscara, l'allargador d'oxigen, el pulsioxímetre, el tub de connexió de l'aspirador o de la sonda d'aspiració, l'aspirador de secrecions, el laringoscopi, el desfibril·lador i l'electrocardiògraf.

- Desfibril·ladors: l'encarregat de la revisió del carretó d'aturada ha de comprovar igualment si el desfibril·lador està en bon estat i si funciona correctament seguint les normes i les instruccions facilitades pel proveïdor (s'ha de valorar el grup que cal revisar).

Impresos

Els impresos que es consideren necessaris són els següents [vegeu els annexos 4, 5 i 6]:

- Full de revisió de la medicació.
- Full de revisió del material.
- Full de revisió dels aparells (desfibril·lador, electrocardiògraf, etc.).

Aquests documents han d'estar en un lloc fàcilment accessible per al personal mèdic i d'infermeria. Els professionals que han atès una urgència han de reposar tot el material que hagin emprat (medicació, instrumental i impresos).

El responsable del carretó d'aturada s'ha d'encarregar que estigui organitzat per tal de mantenir un sistema de revisió de la caducitat dels medicaments i del material, i també de la conservació i la reposició de l'instrumental i dels impresos.

Reposició del maletí d'urgències després d'una sortida urgent

En tornar al centre de salut després d'una sortida, els professionals que han emprat el maletí són els responsables de reposar tot el material que hagin fet servir.

Difusió del protocol

Una vegada enllestit i validat el protocol, es valoraran les millores en la dotació a tots els centres del material necessari per complir els continguts establerts. Es recomana que els responsables d'urgències de l'equip d'atenció primària planifiquin una sessió clínica en la qual es donin a conèixer els detalls d'aquest nou protocol i es faci una demostració dels dispositius, del material disponible, etc.

Es recomana així mateix que cada equip d'atenció primària estableixi una periodicitat mínima de dues reunions anuals per revisar la gestió de l'àrea d'urgències, en les quals convé que participin tots els professionals implicats en l'assistència de les urgències i de les emergències. Aquestes reunions han de servir per actualitzar els coneixements, fer suggeriments i proposar possibles millores en la gestió, que han de quedar registrats en les activitats formatives de l'equip d'atenció primària.

Bibliografia

- Bayo Izquierdo MC. Revisión y mantenimiento del carro de paradas en urgencias de atención primaria. *Ciber Revista*. 2011 Nov-Dic;22:8. www.enfermeriadeurgencias.com/ciber/noviembre2011/pagina8.html [consulta: 17/11/2023].
- Cabello Villarreal C, Flórez Almonacid CI, Ortiz Muñoz MD, Romero Bravo Á. «Revisión y mantenimiento del carro de paradas cardio-respiratoria». En: Hospital Universitario Reina Sofía. Manual de protocolos y procedimientos generales de enfermería. Còrdova; 2013. www.juntadeandalucia.es/servicioandaluzdesalud/hrs3/fileadmin/user_upload/area_enfermeria/enfermeria/procedimientos/procedimientos_2012/h16_revision_carro_parada.pdf [consulta: 17/11/2023].
- Calvo Macías C, López-Herce Cid J, Carrillo Álvarez A, Burón Martínez E. Material del carro de reanimación cardiopulmonar pediátrica. *An Pediatr (Barc)*. 2007;66:51-4. www.analesdepediatria.org/es-pdf-13097360 [consulta: 17/11/2023].
- Cao Fernández A. Protocolo de revisión y mantenimiento de dispositivos de atención urgente en atención primaria. Mieres (Astúries): Servicio de Salud del Principado de Asturias; 2009. www.astursalud.es/documents/35439/36608/Protocolo_Carros_Parada_y_DESA._AREA_VII.pdf [consulta: 17/11/2023].
- Grupo de Urgencias y Atención Continuada de la semFYC. Organización de la atención urgente en los equipos de Atención Primaria. Barcelona: Sociedad Española de Medicina de Familia y Comunitaria; 2005. www.semfyec.es/wp-content/uploads/2016/05/doc21_Organizacion_atencion_urgente.pdf [consulta: 17/11/2023].
- Martínez Merodio P, Lou Arnal S, Mallen Belenguer M. Material imprescindible para el servicio de urgencias y el maletín de domicilios. *FMC*. 1997;4(4):267-273.
- Toback SL. Medical Emergency Preparedness in Office Practice. *Am Fam Physician* 2007;75:1679-1684. www.aafp.org/afp/2007/0601/p1679.html [consulta: 17/11/2023]

ANNEXOS

Annex 1. Model de característiques estructurals: espai físic, distribució i material de la sala d'urgències

---

Sala d'urgències del PAC s'Escorxador (Palma)

És el punt d'atenció continuada (PAC) amb més pressió assistencial de les Illes Balears, perquè és el que té més població adscrita. En el període hivernal es poden superar les 400 visites en 24 hores (consultes d'infermeria, pediatria o medicina).

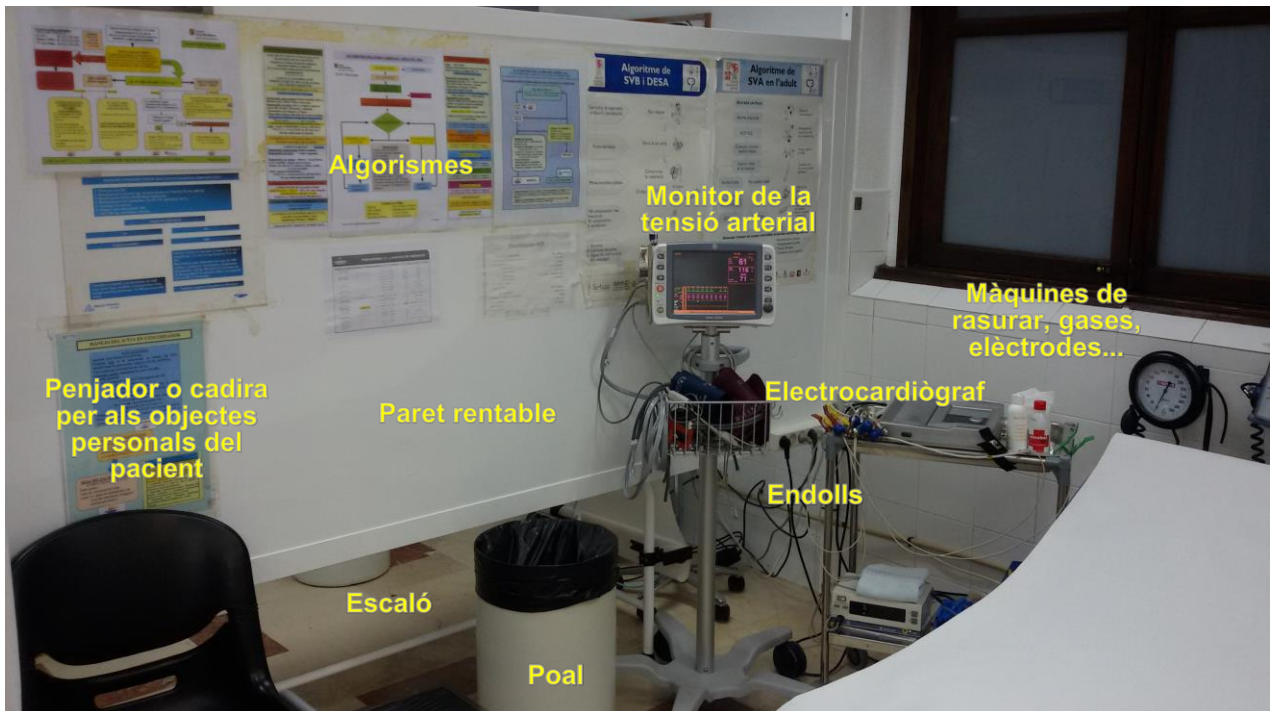
Té una sala de cures poc espaiosa, distribuïda en quatre boxes separats per envans d'alumini blanc. El més ampli és la sala d'urgències, organitzada d'aquesta manera:

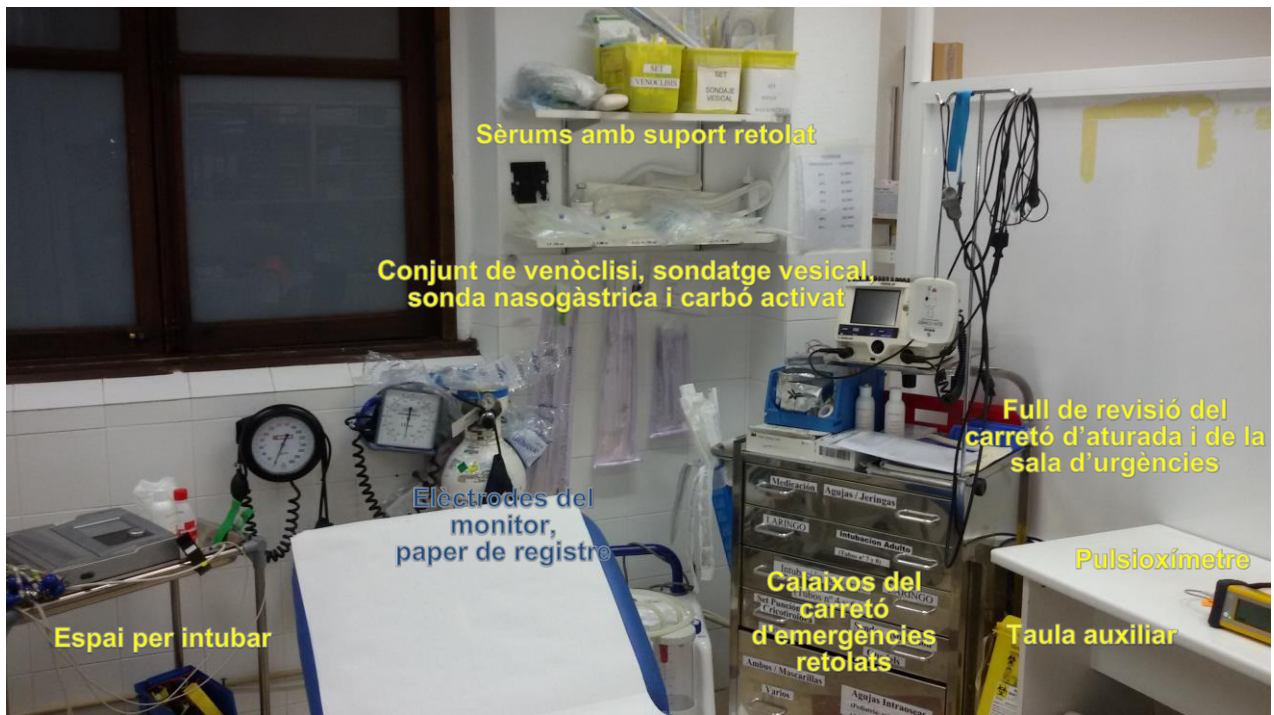
- Prestatges retolats per situar-hi el material i saber amb una ullada si hi falta res.
- Llista del material disponible, impresa i visible (adherida a l'envà).
- Carretó d'aturada, retolat externament per saber què conté sense haver d'obrir-lo.
- Revisió diària del material de la sala, amb dos fulls de registre: l'un per a la medicació i l'altre per al material. El revisor els signa de manera llegible amb el nom i el número de col·legiació; estan a càrrec del responsable de la sala de cures (durant la setmana, el del Centre de Salut; els caps de setmana i els dies festius, el del PAC). Sempre està damunt del carretó d'aturada dins un sobre de plàstic.
- Les incidències es comuniquen al responsable d'infermeria del Centre de Salut.

Les claus del funcionament rauen en els aspectes següents:

- Reposició immediata: qui consumeix alguna cosa l'ha de reposar.
- Un magatzem de material fungible a la mateixa sala de cures, sense sobredimensionar-lo.
- Un canal de comunicació entre el Centre de Salut i el PAC per consensuar els canvis.
- Un circuit àgil amb la Gerència d'Atenció Primària de Mallorca per a la reposició del material.
- Un circuit àgil amb el servei manteniment sobre les reformes i les reparacions.

PAC s'Escorxador

Carretó d'aturada

- Accessible.
- Ordenat.
- Just allò necessari (cal consensuar-ne el contingut amb l'equip segons els coneixements i les capacitats).
- Revisat (full de registre a la vista, amb data i signatura de l'encarregat de la revisió).
- Net.
- Retolat (imaginem que hi fes feina un substitut i que fos el primer dia de guàrdia: cal facilitar-li la feina).

Oxigen

- Subjecte.
- Ple o amb recanvi a prop.

Full de registre de revisió de la medicació del carretó d'aturada

Diari, amb data i signatura de l'encarregat de la revisió, visible (damunt el carretó) i protegit dins un sobre de plàstic.

Revisión medicación carro emergencias

Principio activo	n° unidades	Fecha/Firma	Fecha/Firma	Fecha/Firma	Fecha/Firma	Fecha/Firma	Fecha/Firma	Fecha/Firma
Ac. acetilsalicílico 500 mg	5 comp.	28/10/15	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Adrenalina 0,3 mg	8 amp.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Adrenalina 1 mg	10 amp.	24/11/15	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Atropina 1mg	6 amp.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Amiodarona 150 mg	10 amp.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Diazepam 10 mg	5 amp.	✓	✓	✓	✓	6 AMP ✓	✓	✓
Digoxina 0,25 mg	6 amp.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Dopamina 200 mg	5 amp.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Fenitoína 250 mg	6 amp.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Flumazenilo 0,5 mg	6 amp.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Furosemida 20 mg	10 amp.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Glucosa 33%	3 amp.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Hidrocortisona 100 mg	3 amp.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Labetalol 100 mg	4 amp.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Magnesio, sulfato 1,5 gr.	2 amp.	✓	✓	✓	✓	3 AMP ✓	✓	✓
Midazolam 5 mg	4 amp.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Naloxona 0,4 mg	8 amp.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Nitroglicerina spray sublingual	1 spray	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Nitroglicerina 5 mg ev	2 amp.	✓	✓	✓	✓	4 AMP ✓	✓	✓
Verapamilo 5 mg	4 amp.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Expansor plasma 500 ml	2	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Suero Fisiológico 500 ml	2	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Suero Fisiológico 100 ml	2	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Suero Glucosado 5% 500 ml	2	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Suero Glucosado 10% 500 ml	2	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

M. Coll   *M. Coll*   *Isabel Mj*

(Anexo 1)

Caixa núm. 1: medicació, agulles i xeringues. Especialitats farmacèutiques (vegeu la llista)

Caixa núm. 2: intubació d'adults

Caixa núm. 3: intubació pediàtrica

Caixa núm. 4: material auxiliar per a la via aèria

Calaix núm. 5: ressuscitadors, màscares, agulles intraòssies

Annex 2. Model d'equip portàtil per a l'atenció urgent a domicili

---

Maletí de suport de la via aèria

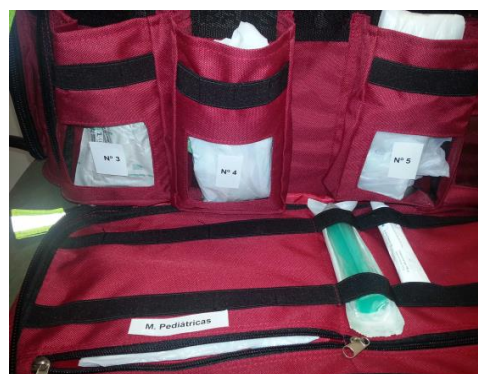
Maletí de suport circulatori i diagnòstic

Annex 3. Col·locació del material i de la medicació

Butxaca lateral: laringoscopi i pinces de Magill

Butxaca central 1: màscares laríngees per a adults i pediàtriques

Butxaca central 2: màscares

Interior del maletí**Butxaca central 1: via venosa****Butxaca central 2: benes, pistola intraòssia, bisturí i pinces umbilicals**

Butxaca lateral 1: guants

Butxaca lateral 2: contenidor

Interior del maletí

Capses de medicació A-F i G-Z

Carretó de transport

Annex 4. Fulls de revisió del contingut del carretó d'aturada

No imprimiu aquesta imatge, que és incompleta; descarregau el PDF corresponent.

Fulls de revisió del contingut del carretó d'aturada

Responsable: _____ Núm. col·legiació: _____

✓	Material revisat
F	Material que falta
D	Material defectuós o caducat
X	Material per reposar

Revisió de la medicació del carretó d'aturada

Principi actiu	Unitats	Data de caducitat pròxima	Data i firma revisor(s)	Data i firma revisor(s)	Data i firma revisor(s)	Data i firma revisor(s)
			_ / _ / _	_ / _ / _	_ / _ / _	_ / _ / _
Àcid acetilsalicílic 500 mg (comprimít)	5	_ / _				
Àcid acetilsalicílic 900 mg (vial)	2	_ / _				
Àcid valproíc 400 mg (vial 4 mL)	5	_ / _				
Adenosina 6 mg (vial 2 mL)	6	_ / _				
Adrenalina 1 mg (ampolla 1 mL)	10	_ / _				
Amiodarona 150 mg (ampolla 3 mL)	5	_ / _				
Atropina 1 mg (ampolla 1 mL)	5	_ / _				

Annex 5. Full de revisió dels aparells d'atenció urgent

No imprimiu aquesta imatge; descarregau el PDF corresponent.

Full de revisió dels aparells d'atenció urgent

Responsable: _____ Núm. col·legiació: _____

☒	Material revisat
☐	F Material que falta
☐	D Material defectuós o caducat
☐	X Material per reposar

Material	Data i firma revisor(s) _/_/____	Data i firma revisor(s) _/_/____	Data i firma revisor(s) _/_/____	Data i firma revisor(s) _/_/____
Desfibril·lador				
Electrocardiògraf				
Esfigmomanòmetre				
Laringoscopi				
Oxigen				
Pulsioxímetre				
Taula de reanimació cardiopulmonar				
Tub de connexió a aspirador/sonda				
Tub de connexió a la màscara				

Annex 6. Fulls de revisió de l'equip portàtil per a l'atenció urgent a domicili

No imprimiu aquesta imatge, que és incompleta; descarregau el PDF corresponent.

Fulls de revisió de l'equip portàtil per a l'atenció urgent a domicili

Responsable: _____ Núm. col·legiació: _____

✓	Material revisat
F	Material que falta
D	Material defectuós o caducat
X	Material per reposar

Material	Unitats	Data i firma revisor(s)	Data i firma revisor(s)	Data i firma revisor(s)	Data i firma revisor(s)	Data i firma revisor(s)
Bombona d'oxigen de 3 L	1	____/____/____	____/____/____	____/____/____	____/____/____	____/____/____
Cànules Yankauer núm. 18	2					
Gel lubricant Sulky®	1					
Laringoscopi de fibra òptica amb piles i bombetes	1					
Màscares amb reservori (pediàtrica i per a adults)	1 de cada					
Màscares de nebulització (pediàtrica i per a adults)	1 de cada					
Màscares Fastrach® per a adults (núm. 3, 4 i 5) amb lubricant	1 de cada					
Màscares laríngies pediàtriques (núm. 1, 1,5, 2 i 2,5) amb lubricant	1 de cada					

G CONSELLERIA
O SALUT I CONSUM
I GERÈNCIA ATENCIÓ
B PRIMÀRIA MALLORCA